

Oppilaitoksen toiminnan laadun arviointi

Lain mukaan opetuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta ja arviointien keskeiset tulokset tulee julkistaa. (Perusopetuslaki 19 §, Lukiolaki 16 §, Laki ammatillisesta koulutuksesta 24 §, Laki vapaasta sivistystyöstä 7 §). Koulutuksen arvioinnin tarkoituksena on turvata lain tarkoituksen toteuttamista ja tukea koulutuksen kehittämistä sekä parantaa oppimisen edellytyksiä.

Olemme rakentaneet koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten laadun arvioinnin tueksi laatukriteereihin perustuvan sähköisen arviointikyselyn, jonka kohderyhmänä voivat olla oppilaat/opiskelijat, henkilökunta tai huoltajat. Kyselyn kysymykset ovat pääasiassa asteikkotyypisiä kysymyssarjoja, joissa vastausvaihtoehtoina ovat numerot yhdestä viiteen. Myös avoimia, sanallisia kysymyksiä voidaan käyttää. Kysymysten pohjana on käytetty perusopetuksen laatukriteeristöä, mutta kysymykset on muokattu niin, että ne ovat käytettävissä kaikilla kouluasteilla ja kaikissa oppilaitoksissa.

Arviointikyselyn tekninen toteutus

Kysely voidaan toteuttaa

- a) henkilökohtaisena sähköpostikyselynä
 - Linkki kyselyyn lähetetään kaikille vastaajille sähköpostiin.
- b) anonyyminä kyselynä rajatulle vastaajajoukolla
 - Kysely sijoitetaan verkko-osoitteeseen, jonne vain halutulla joukolla on pääsy (esim. tilaajan oma intranet).
- c) anonyyminä kyselynä rajaamattomalle vastaajajoukolla
 - Kysely sijoitetaan julkisesti näkyville esim. oppilaitoksen nettisivuille.

Kaikissa tapauksissa tilaajalla on mahdollisuus seurata kyselyn etenemistä, jolloin hän voi tarvittaessa esim. lähettää muistutusviestejä asian johdosta.

Voit käydä tutustumassa esimerkkikyselyyn osoitteessa

<http://tmikitola.net/esimerkkikysely.html>

Laadunarvioinnin vastauslomake (esimerkki)

T:mi Arja Kitola

Opiskelijoille suunnatut kysymykset

1=Täysin eri mieltä, 2=Jokseenkin eri mieltä, 3= En osaa sanoa, 4=Jokseenkin samaa mieltä, 5=Täysin samaa mieltä

Vastaa väittämiin (opiskelijat)

	1	2	3	4	5
Koulun pihalla voi viettää mukavia välitunteja	☐	☐	☐	☐	☐
Pidän koulun sisustuksesta ja ulkoisesta ilmeestä	☐	☐	☐	☐	☐
Olen harjoitellut nopeaa poistumista rakennuksesta	☐	☐	☐	☐	☐
Olen kiinnostunut oppimaan uusia asioita	☐	☐	☐	☐	☐
Oppitunneilla on yleensä hyvä työrauha	☐	☐	☐	☐	☐
Opettaja auttaa minua aina tarvittaessa	☐	☐	☐	☐	☐
Tulen mielelläni kouluun	☐	☐	☐	☐	☐
Minua ei kiinnosta koulussa	☐	☐	☐	☐	☐

Kysymysten laadinta

Olemme laatineet valmiiksi 30–40 kysymystä sisältävät kysymyspatteristot seuraavia kouluasteita varten: perusopetus, lukio, ammatillinen koulutus ja kansanopistot. Tilaaja voi valita kysymyspatteriston sellaisenaan tai valita omat kysymykset n. 300 erilaisen väittämän joukosta. Kysymyksiä voidaan myös muokata tilaajan omaan oppilaitokseen sopiviksi tai kysymykset voidaan rakentaa alusta alkaen yhteistyössä tilaajan kanssa. Tilaaja voi myös toimittaa kokonaan omat kysymykset sähköisessä muodossa

Valmiit kysymyspatteristot ja väittämät rakentuvat seuraavien pääotsikoiden alle (alla esimerkkejä kyseisen osion väittämistä)

- a) fyysiseen oppimisympäristöön liittyvät kysymykset
 - o *koulun opetustilat ovat toimivat*
 - o *koulussa on sopiva lämpötila*
- b) opetukseen ja kasvatukseen liittyvät kysymykset
 - o *oppilas saa tarvittavat tiedot ja taidot*
 - o *opetusryhmät ovat sopivankokoiset*
 - o *opetusmenetelmät ovat vaihtelevia*
 - o *koulussa saa tarpeelliset tiedot työelämästä*
- c) koulun ilmapiiriin liittyvät kysymykset
 - o *koulun ilmapiiri on turvallinen*
 - o *kiusaamisiin puututaan riittävästi*
 - o *koulun toimintakulttuuri on avoin ja vuorovaikutteinen*
- d) kodin ja koulun yhteistyöhön liittyvät kysymykset
 - o *koulu tiedottaa riittävästi asioistaan*
 - o *vanhemmat saavat osallistua koulun toimintaan*
- e) oppilashuoltoon liittyvät kysymykset
 - o *oppilas pääsee halutessaan koulukuraattorin puheille*
 - o *kouluruoka on terveellistä*
- f) yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen liittyvät kysymykset
 - o *oppilas saa tarvitessaan tukiopetusta*
- g) taloudellisiin resursseihin liittyvät kysymykset
 - o *oppilas saa opetussuunnitelman mukaista opetusta joka päivä*
 - o *koulussa opetetaan ajantasaista tietoa*
- h) henkilöstöön liittyvät kysymykset
 - o *opettajat saavat osallistua riittävästi täydennyskoulutukseen*
- i) johtaminen ja toiminnan suunnittelu
 - o *pedagogiselle johtajuudelle on riittävästi aikaa*
 - o *turvallisuusohjeet ovat ajanmukaiset*
- j) arviointijärjestelmään liittyvät kysymykset
 - o *koulun toimintaa arvioidaan suunnitelmallisesti*

Vastauskyselyn analyysin selkeyden kannalta noin 30-40 kysymystä on ihanteellinen määrä yhtä kohderyhmää kohden.

Avoimet kysymykset voidaan sijoittaa halutun kysymyksen tai kysymyssarjan perään tai loppuun koskemaan yhteisesti kaikkia kysymyksiä.

Vastauslomakkeet

Käytämme kahdenlaisia vastauslomakkeita riippuen siitä, onko vastaajia yhdestä vai useammasta kohderyhmästä.

1. Kiinteä vastauslomake

Kiinteällä vastauslomakkeella tarkoitetaan lomaketta, jossa kaikki kysymykset ovat kaikille yhteisiä. Tämä on yksinkertainen tapa, mutta sitä voidaan käyttää vain silloin kuin kohderyhmiä on vain yksi (esim. vain opiskelijat).

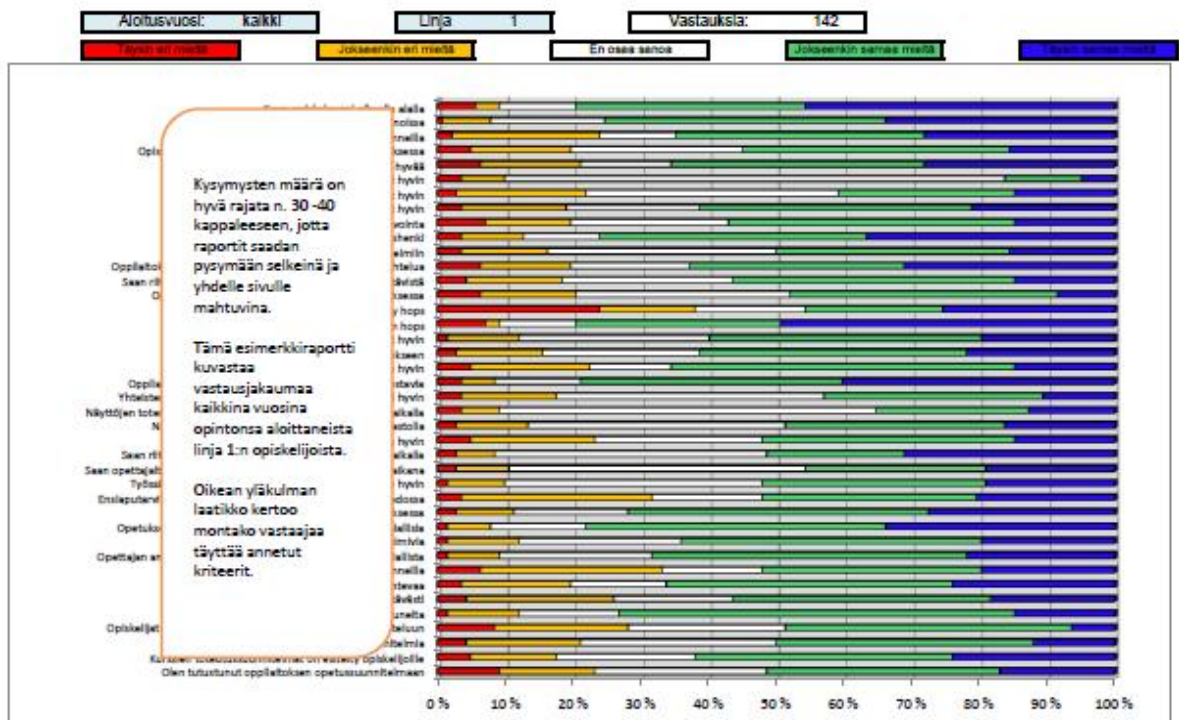
2. Dynaaminen vastauslomake

Dynaamista vastauslomaketta käytetään silloin, kun kerätään vastauksia samanaikaisesti useammalta kohderyhmältä. Tällöin osa kysymyksistä on kaikille yhteisiä (esim. taustatiedot), kun taas osa määräytyy sen mukaan mihin kohderyhmään vastaaja on ilmoittanut kyselyn alussa kuuluvansa.

Vastausten analysointi

1. Vastausjakauma kysymyksittäin

Väittämien vastausanalyysi koostuu graafeista ja taulukkomuotoisista raporteista. Alla esimerkki yksinkertaisesta vastausjakaumagraafista:

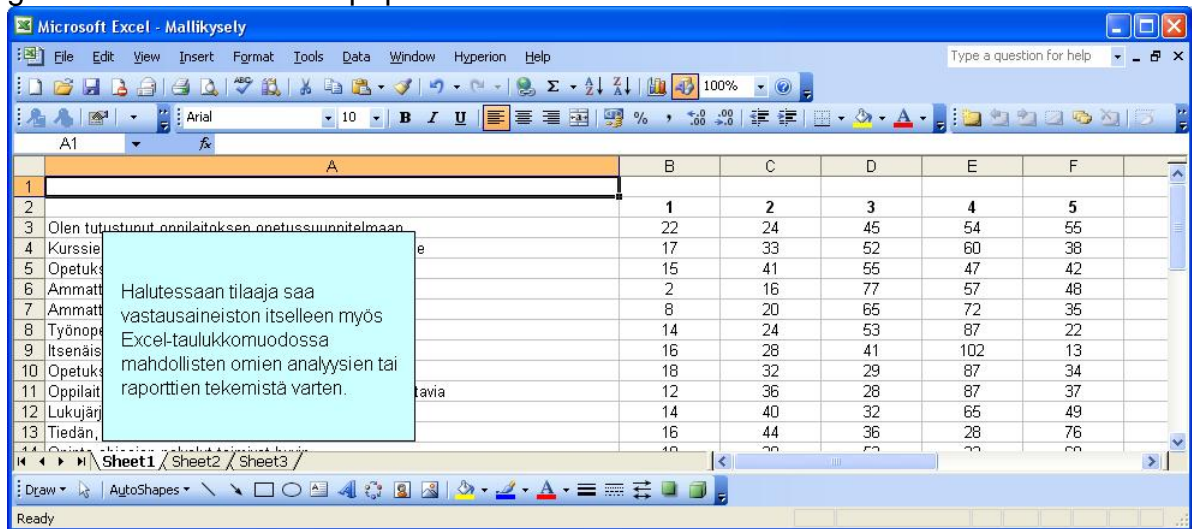
Taulukot sisältävät kaiken vastauksista saadun tiedon. Vastausjakaumat esitetään kysymyksittäin ja ne voidaan tuottaa kaikkien vastaajien lisäksi pienemmästä, esimerkiksi taustamuuttujien mukaan suodatetusta otannasta.

2. Vastausjakauma koko kyselyn osalta

Kysymysväittämät ovat kaikki positiivisia, joten analyysissä nähdään jo pelkän graafien värimaailman avulla kuinka paljon kokonaisuutena on tullut hyviä ja huonoja arvosanoja. Graafien värimaailma erottelee selkeästi eniten negatiivista palautetta saaneet väittämät eli osoittaa tärkeimmät toiminnan kehittämiskohteet. Tuloksia voidaan vertailla myös eri vastaajaryhmien välillä (esim. eri vuosina aloittaneet, eri linjat jne)

3. Vastaukset numeroina

Kaikki vastaukset kootaan yhteen taulukkoon, joiden perusteella muodostetaan graafit sekä numeeriset paperitulosteet.

The screenshot shows a Microsoft Excel spreadsheet titled "Mallikysely". The spreadsheet contains a table with 13 rows and 6 columns (A-F). A text box is overlaid on the spreadsheet, containing the following text: "Halutessaan tilaaja saa vastausaineiston itselleen myös Excel-taulukkomuodossa mahdollisten omien analyysien tai raporttien tekemistä varten." The table data is as follows:

	A	B	C	D	E	F
1						
2		1	2	3	4	5
3	Olen tutustunut oppilaitoksen opetussuunnitelmaan	22	24	45	54	55
4	Kursseille	17	33	52	60	38
5	Opetustiloihin	15	41	55	47	42
6	Ammattitaitokoulutukseen	2	16	77	57	48
7	Ammattitaitokoulutuksen	8	20	65	72	35
8	Työnopettajien	14	24	53	87	22
9	Itsenäisopintoihin	16	28	41	102	13
10	Opetustiloihin	18	32	29	87	34
11	Oppilaitosten	12	36	28	87	37
12	Lukujärjestykseen	14	40	32	65	49
13	Tiedonvälitykseen	16	44	36	28	76

4. Avointen kysymysten analyysi

Avointen kysymysten vastaukset kootaan kysymyksittäin yhteen. Vastaukset on esianalysoitu koneellisesti käyttäen ns. tekstinlouhintamenetelmää (text mining), mutta lopullinen avointen kysymysten analysointi jää tilaajan vastuulle.

Tekstinlouhintamenetelmään voit tarkemmin tutustua esim. osoitteessa:

<http://tmikitola.net/tekstinlouhinta.pdf>

5. Muut mahdolliset tilaajan toivomat analyysit

Tietoa on mahdollista koota myös useilla muilla tavoilla. Edellä esitellyistä poikkeavista analyyseistä sovitaan ennen kyselyn suorittamista.

Tiedustelut ja tilaukset

Arja Kitola
arja.kitola@tmikitola.net
050-441 8660

Markus Kitola (tekninen toteutus)
markus.kitola@tmikitola.net
041-5023996